

Rauman kaupungin kaavoitus
kaavoitus@rauma.fi

Viite RAUM/26/10.02.03/2021

Aihe Rauma, Järviluodon asemakaava ja asemakaavan muutos, luonnos

Rauman kaupungin kaavoitus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Järviluodon asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen luonnoksesta. Kaava-alue sijaitsee Rauman keskustan länsipuolella Rauman suureteollisuusalueella sekä Iso- ja Vähä-Järviluodon saarissa ja näiden eteläpuolisella merialueella. Lisäksi alueeseen kuuluvat tarvittavien kulkuyhteyksien tilavaraukset. Asemakaavanmuutoksen tavoitteena on osoittaa Rauman yleiskaavassa 2030 varattu Järviluodon satamalaajennusalue sekä sen vaatimat liikenneyhteydet. Asemakaavan toteuttaminen tapahtuu vaiheittain pitkällä aikavälillä.

Rauman sataman laajentumisvaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä syksyllä 2008 inventoitiin Iso-Järviluodon ja Vähä-Järviluodon edelleen tallella oleva rakennuskanta (Hanna Partanen 2008). Näistä kohteista arvotettiin lievemmin suojeltaviksi Iso-Järviluodosta yksi kohde (Iso-Järviluoto D, päärakennus ja sauna) sekä Vähä-Järviluodosta yksi päärakennus (Vähä-Järviluoto B).

Järviluotojen alueella on jo tapahtunut merkittäviä maisemallisia muutoksia. Saarten eteläpuolella on tehty laajoja vesialueen täyttöjä vuosien 2018–2022 aikana.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että alueella toteutettu rakennusinventointi sekä sen tulokset tulisi huomioida kaavaselostuksessa. Rakennukset vaativat jo 2008 korjauksia ja inventoinnin yhteydessä on todettu, että sataman mahdollinen laajentuminen saattaa uhata kohteiden säilymistä. Hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta rakennetun ympäristön nykytilanne tulisi kuvata kaavaselostuksessa.

Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Hankealueen lähistöllä sijaitsee maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä (Satakunnan rakennusperintö 2005). Kaavaselostuksessa tulisi arvioida hankkeen vaikutuksia näihin arvoalueisiin nähden. Parhaillaan on käynnissä Satakunnan maakuntakaavan uusiminen. Tätä varten toteutettiin Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Niina Uusi-Seppä/Ramboll 2023), jonka raportti on luettavissa Satakuntaliiton sivuilta <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/selvitykset/>. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen aluerajauksen kuvauksineen (Satakunnan rakennusperintö 2005 / 2023) on katsottavissa osoitteesta www.y-pakki.fi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Rauman sataman laajentumisvaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä vuonna 2007 Järviluodon, Ruuhiluodon ja Saukon saarilla toteutettiin arkeologinen inventointi (Markus Kivistö/Rauman museo 2007). Kaikkiaan Rauman sataman lähisaaret ovat olleet ihmistoiminnan kohteena vasta verrattain lyhyen ajan. Saarten arkeologinen kulttuuriperintö ajoittuu historialliselle ajalle ja pääosin vasta 1900-luvun alkuun: Järviluodolla sijaitsee I maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia. Lisäksi saarilta tunnistettiin joitain kalliohakkauksia, mutta nuoren ikänsä vuoksi näitä ei arvioitu muinaisjäänöksiksi tai suojeltaviksi kulttuuriperintökohteiksi.

Muinaisjäänösrekisteriin on kiinteinä muinaisjäänöksinä kirjattu Järviluodolla sijaitsevat varustukset Järviluoto I, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000001917> sekä Järviluoto II, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000009956>. Näistä Järviluoto I sijaitsee saaren pohjoisrannalla ja Järviluoto II saaren eteläosassa. Lisäksi saaren pohjoisrannan tuntumasta tunnetaan puurunkoisen aluksen hylky, jonka taustasta tai ajoituksesta ei ole tietoa. Hylky on arvioitu kulttuuriperintökohteeksi <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000030054>. Tiedot ja kuvaukset muinaisjäänöksistä ja kulttuuriperintökohteesta on esitetty kaavaselostuksessa.

Koska viranomaisneuvottelussa 9.11.2023 kävi ilmi, että Järviluodon muinaisjäänökset tulevat asemakaavassa jäämään muuttuvan maankäytön alueelle, järjestettiin 11.12.2023 muinaismuistolain 13§ mukainen neuvottelu, jossa käsiteltiin muinaisjäänöksiin kajoamisen ehdot. Neuvottelun muistio on liitetty kaava-aineistoon. Neuvottelussa todettiin, että muinaisjäänökset on mahdollista poistaa huolellisen dokumentoinnin jälkeen vielä kaavaprosessin aikana.

Kaavaluonnokseen kohteet on merkitty (smx), mutta lopulliseen hyväksyttävään kaavakarttaan merkintöjä ei enää ole tarpeen lisätä, mikäli kohteiden dokumentointi on tehty sovitulla tavalla. Raportti muinaisjäännösten dokumentoinnista tulee toimittaa myös Satakunnan Museoon.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta lausunnon antaa Museovirasto.

Satakunnan Museo

Museonjohtajan sijaisena Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Daniel Nagy, Susanna Roslöf
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä